

การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยม
เทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Management of Supervision Learning base on Sappurisa Dhamma of
Muttayom Wattapae Municipal School under Thungsong
Municipality Nakhon Si Thammarat

มนชนก ไชยสร*

Monchanok Chaisorn

มะลิวัลย์ โยธารักษ์

Maliwan Yotharak

ปรีชา สามัคคี

Pricha Samakkhi

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Department of Buddhist Educational Administration, Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus

Corresponding author, e-mail: monamvan1052@gmail.com *

วันที่รับบทความ (Received): 12 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 24 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 8 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง 15 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่างแนวทาง 5 คน และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ พบว่า การนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นการนิเทศ กำกับ ติดตามโดยการสังเกตชั้นเรียน ซึ่งการเสนอความคิดเห็น หรือ สะท้อนถึงปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของการนิเทศได้มีการดำเนินการที่ยังไม่ชัดเจน ทำให้การนิเทศการจัดการเรียนรู้ไม่ได้พัฒนาตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งการนิเทศการจัดการเรียนรู้ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ผู้นิเทศ ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการการปรับปรุง แนะนำ ส่งเสริม พัฒนา และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ซึ่งประกอบ คือ 1. การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ 2. วางแผนการนิเทศ 3. กระบวนการจัดสายงาน 4. การปฏิบัติงานนิเทศ 5. สรุป ประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงาน

2) แนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบด้วย 1. ธัมมัญญตา (รู้หลักการวิธีการ) 2. อัตถัญญตา (รู้เป้าหมาย) 3. อตตัญญตา (รู้ตนเองมีความรู้) 4. มัตตัญญตา (รู้พอดีความเหมาะสม) 5. กาลัญญตา (รู้เวลา) 6. ปริสสัญญตา (รู้บริบทชุมชนโรงเรียน) 7. ปุคคสสัญญตา (รู้บุคคลเข้าใจความแตกต่าง) 3) การนำเสนอ แนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเป็นไปได้ เหมาะสม เป็นประโยชน์

คำสำคัญ: การบริหาร, การนิเทศการจัดการเรียนรู้, โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ

Abstract

This research article aims to Study 1) to study the supervision learning of Muttayom Wattapae Municipal school under Thungsong Municipality Nakhon Si Thammarat. 2) to study the guidelines for management the supervision learning based on the principles of Sappurisa Dhamma of Muttayom Wattapae Municipal school under Thungsong Municipality Nakhon Si Thammarat. 3) to present the guidelines for management the supervision learning based on the principles of Sappurisa Dhamma of Muttayom Wattapae Municipal school under Thungsong Municipality Nakhon Si Thammarat. This qualitative research was collected data by using in-depth interview with 15 involved persons about the participation condition, 5 experts in guidelines creation and 7 experts by using focus group discussion to evaluate feasibility, suitability, and utility. Data were analyzed qualitatively using content analysis.

The results of the study were as follows; 1) The supervision learning primarily involves classroom observations. However, the process of providing feedback, discussions, and reflecting on problems, strengths, and areas for improvement is not clearly implemented, which limits the development of effective supervision. Effective supervision requires collaboration among administrators, supervisors, teachers, and relevant personnel to focus on systematic improvements, guidance, promotion, and development in order to achieve the institution's goals. The supervision process includes: 1. Studying 2. Planning 3. Organizing 4. Doing 5. Evaluating. 2) The guidelines for management the supervision learning was found to include the following key aspects: 1. Dhammannuta (knowledge of principles and methods), 2. Atthannuta (understanding of objectives), 3. Attannuta (self-awareness and knowledge), 4. Mattannuta (awareness of moderation and appropriateness), 5. Kalanuta (time awareness), 6. Parisannuta (awareness of the school's community context) and 7. Puggalannuta (awareness of individuals and their differences). 3) The presenting guidelines for management the supervision learning based on the principles of Sappurisa Dhamma of Muttayom Wattapae Municipal school under Thungsong Municipality Nakhon Si Thammarat. The application of Sappurisa Dhamma principles in the supervision management of learning was found to be feasible, appropriate.

Keywords: Management, Supervision Learning, Muttayom Wattapae Municipal School.

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตของคน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ เกิดกระบวนการคิด มีทักษะการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการสร้างเสริมให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดศักยภาพและมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 3)

การจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องฝึกฝน ฝึกปฏิบัติ พัฒนาทักษะกระบวนการ รู้จักปรับประยุกต์และแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะกระบวนการ มีการคิด การแก้ไขปัญหา สามารถพัฒนาตนเองได้ มีคุณลักษณะที่ดี มีคุณธรรม และสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาต้องใช้การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษารวมไปถึงการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2550: 128) จึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเป้าหมายของความสำเร็จในสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา โดยต้องวางแผนงานด้านวิชาการ จัดการดำเนินการส่งเสริมและติดตามการเรียนการสอนโดยการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นในโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ในการร่วมมือกันกระตุ้น ส่งเสริมให้คำแนะนำ เน้นปฏิสัมพันธ์เป็นประชาธิปไตย ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของครูที่ส่งผลโดยตรงต่อการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของผู้เรียน การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการของความพยายามร่วมมือ และช่วยเหลือผู้รับการนิเทศทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหาร โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งผลให้การศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น (วิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร, 2560: 18)

ปัจจุบันการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้มีปัญหาหลายประการที่ส่งผลให้การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจและการเห็นความสำคัญของการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีทัศนคติในแง่ลบต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นการจับผิด ประเมิน วิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ส่งผลให้ครูผู้สอนไม่ได้พัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตามเป้าหมายของการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการที่จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการนิเทศหรือกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรม

จริยธรรมที่ดี เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณธรรม เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยผู้นิเทศต้องมีความรู้ ทักษะต่างๆ ในการนิเทศ ต้องสนับสนุน แนะนำและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศรวมไปถึงการมี หลักสัปปุริสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมของความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งในการนิเทศการจัดการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องยึดหลักธรรมที่ทำงานประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักสัปปุริสธรรมเป็นหลักธรรมที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถรู้เข้าใจบริบทของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ พัฒนาตนเอง พัฒนาคน และพัฒนางาน ให้มีความสมบูรณ์ สร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสถานศึกษา (พระอรรถวิทย์ อินทวิโส (เดชเถลิงไพร), 2559: 37-39)

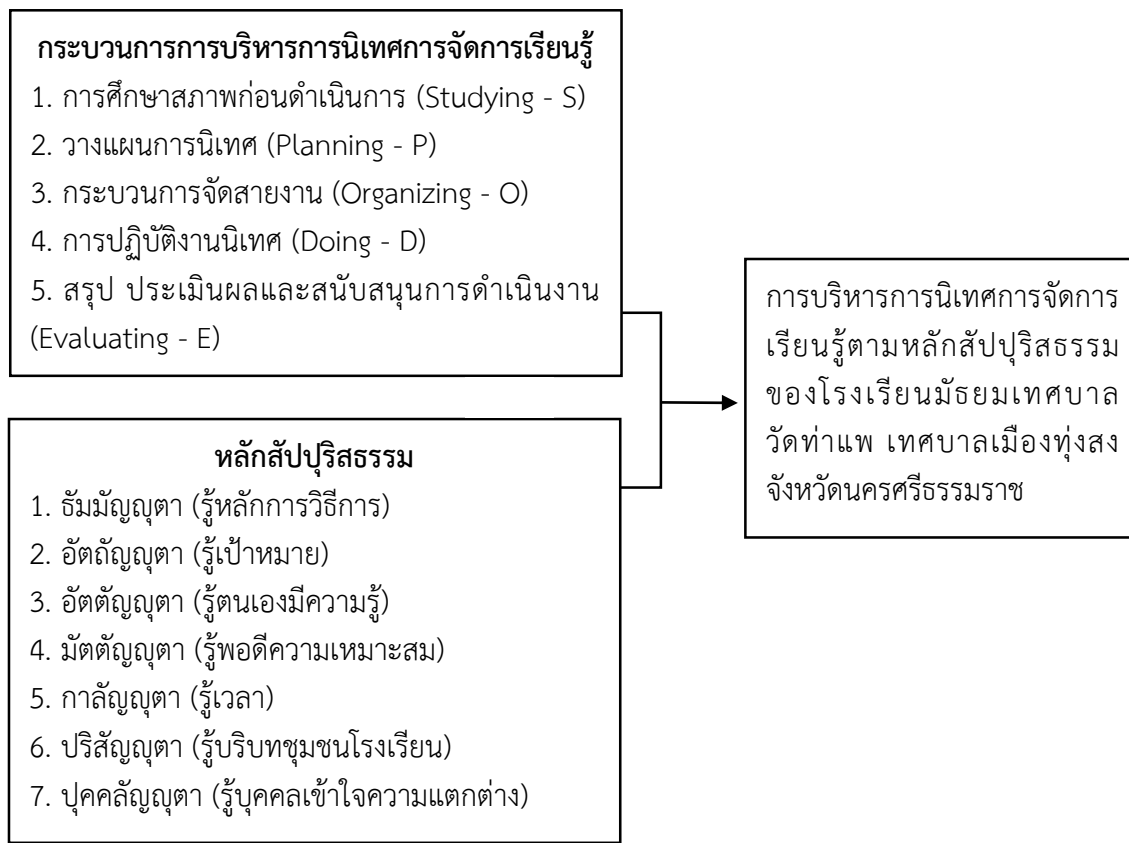
จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของนโยบายการบริหารที่ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ต้องการให้โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เป็นหน่วยงานที่มีกระบวนการพัฒนาภายใต้แนวคิด "นวัตกรรมครูสู่นวัตกรรมผู้เรียน" จึงได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรม จัดทำชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการคิด ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธีการสอนใหม่ๆ มาปรับใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนให้มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพขึ้นจะต้องอาศัยการดำเนินงานในส่วนของการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านสอนของครูให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยคำนึงการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และรวมไปถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลดียิ่งขึ้น ใช้ประโยชน์ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิจัยใน 3 ลักษณะ คือ การศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการ สอนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และครูที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

2.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการจำนวน 1 คน

2.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 1 คน และอาจารย์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ สาขาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือในขั้นตอนการศึกษาสภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 เครื่องมือในขั้นตอนการศึกษาแนวทาง คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 เครื่องมือในขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง คือ แบบประเมินและการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน โดยใช้ร่างแนวการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การศึกษาสภาพ วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเป็นข้อสรุป

5.2 การศึกษาแนวทาง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียง และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 การนำเสนอและประเมินแนวทาง วิเคราะห์โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาเรียบเรียงเป็นแนวทาง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ พบว่า สถานศึกษามีเป้าหมายการนิเทศ แต่ไม่ได้สื่อสารให้ชัดเจน ส่งผลให้ขาดการมีส่วนร่วมการพัฒนาที่ต่อเนื่อง การนิเทศใช้วิธีสังเกตและบันทึกผล แต่ไม่มีการหารือหรือสะท้อนปัญหาและจุดพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงจำเป็นต้องกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสอดคล้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน (PA) เพื่อลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการนิเทศ

การออกแบบการนิเทศที่ดีจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น การวางแผนการนิเทศพบว่า สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ กำหนดวัตถุประสงค์ ปฏิทิน และเครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับบริบทและงานประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ทำให้ขาดการสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะที่จำเป็น ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความพร้อม ส่งผลให้การนิเทศไม่ได้รับการพัฒนาเต็มที่ จึงควรปรับกระบวนการให้ยืดหยุ่น สำรวจปัญหาและความพร้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน กระบวนการจัดสายงานการนิเทศพบว่า สถานศึกษาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและมอบหมายหน้าที่นิเทศให้หัวหน้ากลุ่มสาระรับผิดชอบ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน แต่ปัญหา คือ ผู้นิเทศบางคนขาดความเชี่ยวชาญในวิชาที่นิเทศ และมีภารกิจอื่น ทำให้ขาดความต่อเนื่องและความร่วมมือในการนิเทศ ควรมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ เปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอความคิดเห็น และคัดเลือกผู้มีความสามารถในการนิเทศ รวมถึงนำเทคนิคสร้างแรงจูงใจและการนิเทศแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การปฏิบัติงานการนิเทศพบว่า การนิเทศการจัดการเรียนรู้ดำเนินตามแผนที่วางไว้ มีการสังเกตกิจกรรมการสอนและใช้แบบบันทึกเพื่อพัฒนาการนิเทศ แต่ปัญหาหลัก คือ เวลาของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศไม่ตรงกัน ทำให้ขาดการสะท้อนปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมและให้กำลังใจผู้รับการนิเทศพร้อมนำตัวชี้วัดจากข้อตกลงการปฏิบัติงาน (PA) มาปรับใช้ เพื่อลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น การสรุปประเมินผล และสนับสนุนการดำเนินงานพบว่า การนิเทศมีการติดตามสรุปผล และบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์พัฒนาการเรียนรู้ แต่ข้อมูลที่รวบรวมยังไม่ครอบคลุมและขาดความชัดเจน ข้อมูลนิเทศถูกรายงานให้ผู้บริหารทราบ แต่ไม่ได้เผยแพร่ให้ครูและบุคลากรรับรู้ จึงควรใช้เทคโนโลยีช่วยสรุปและเผยแพร่ผลการนิเทศผ่านระบบออนไลน์ ควรใช้การประเมินแบบหลายมิติเพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้าน นำไปสู่การพัฒนาการนิเทศที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ 1) ผู้บริหารประชุมบุคลากร ศึกษาและวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน นำปัญหาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการนิเทศ พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายการนิเทศร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและมีประสิทธิภาพสูงสุด 2) ผู้บริหารและครูสำรวจตนเองและประเมินความรู้ผ่านแบบสอบถามและสัมภาษณ์ เพื่อให้เข้าใจความต้องการในการนิเทศและปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละบุคคล 3) ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูร่วมศึกษานโยบายและบริบทโรงเรียน ปรับปรุงหลักสูตร และจัดทำคู่มือ พร้อมกำหนดปฏิทินและวิธีการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียน 4) ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากรให้ความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการนิเทศ และส่งเสริมเทคนิคสร้างขวัญกำลังใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคลากร 5) ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำโครงสร้างการนิเทศและข้อตกลงการปฏิบัติงาน (PA) พร้อมกำหนดปฏิทินนิเทศที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความแตกต่างของบุคลากร

วางแผนการนิเทศ 1) ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศ พร้อมจัดโครงการและกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างมีหลักการ 2) ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสำรวจทรัพยากรด้านการศึกษา วิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมวางแผนการนิเทศ กำหนดเป้าหมายชัดเจน และดำเนินการนิเทศด้วยการกำกับ

ติดตาม และให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร 4) ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่สอดคล้องกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้คำถึงบุคคลเข้าใจความแตกต่าง เข้าใจความเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา 5) ผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากการสำรวจวิเคราะห์และจัดทำแผนการนิเทศที่ถูกต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน แจ้งให้ทุกคนรับรู้ร่วมกัน พร้อมตรวจสอบและปรับปรุงแผนตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ กระบวนการจัดสายงาน 1) ผู้บริหารจัดการประชุมคัดเลือกผู้นิเทศที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเหมาะสมกับรายวิชา โดยใช้แบบประเมินตนเองผ่าน Google Form เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ พร้อมทั้งสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศอย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจัดทำคำสั่งมอบหมายงานตามความสามารถของบุคคล กำหนดหน้าที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกคนรู้บทบาทตนเอง ปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดสายนิเทศ กำหนดบทบาทหน้าที่ ปฏิทินนิเทศที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศรู้เวลาและปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม การปฏิบัติงานนิเทศ 1) ผู้บริหารจัดการประชุมเตรียมความพร้อม ชี้แจงแนวทางนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำ พร้อมสร้างขวัญกำลังใจ ให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนนิเทศตามเวลาที่กำหนด 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานนิเทศตามสายงานด้วยแนวทางกัลยาณมิตร สังเกตการสอนโดยไม่รบกวน พร้อมประเมินการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องบันทึกข้อมูลการนิเทศในรูปแบบออนไลน์ เช่น Google Form วิเคราะห์ผลและแจ้งข้อเสนอแนะให้ผู้รับการนิเทศผ่านการสนทนาเชิงสร้างสรรค์ เน้นเสริมแรงบวกและเสนอแนะแนวทางพัฒนาการสอนที่นำไปปรับใช้ได้จริง สรุป ประเมินผล และสนับสนุนการดำเนินงาน 1) ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมสรุปผลการนิเทศโดยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา พร้อมเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น นำเสนอผลด้วยกราฟหรือแผนภาพเพื่อประเมินให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของสถานศึกษา 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายสถานศึกษา สรุปผลและข้อเสนอแนะเพื่อประเมินคุณภาพและประสิทธิผล และเผยแพร่ผลการประเมินผ่านช่องทางออนไลน์ให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบ 3) ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์ผลการนิเทศเพื่อหาจุดเด่นและพัฒนาการนิเทศ ปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมกับครูและบริบทโรงเรียน พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การนำเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การนำเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 1) ชื่อเรื่อง 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ของแนวทาง 4) แนวทางการดำเนินงาน 5) การติดตามและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งทุกคนเห็นว่ามีเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ 2) วางแผนการนิเทศ 3) กระบวนการจัดสายงาน 4) การปฏิบัติงานนิเทศ 5) สรุป ประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงาน โดยใช้หลักสัปปริสธรรม 7 ประการ ประกอบด้วย 1) อัมมัญญาตา (รู้หลักการวิธีการ) 2) อัตถัญญาตา (รู้เป้าหมาย) 3) อัตตัญญาตา (รู้ตนเองมีความรู้) 4) มัตตัญญาตา (รู้พอดีความเหมาะสม) 5) กาลัญญาตา (รู้เวลา) 6) ปริสสัญญาตา (รู้บริบทชุมชนโรงเรียน) 7) ปุคคลัญญาตา (รู้บุคคลเข้าใจความ

แตกต่าง) โดยที่สถานศึกษานำแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ไปพัฒนาสถานศึกษาตามกระบวนการการนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงบริบทและความเหมาะสมของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการดำเนินงานนิเทศ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ 2) วางแผนการนิเทศ 3) กระบวนการจัดสายงาน 4) การปฏิบัติงานนิเทศ 5) สรุปประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งการศึกษาสภาพก่อนดำเนินการพบว่า มีการประชุมเตรียมความพร้อมและร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ แต่การนิเทศไม่เต็มที่เนื่องจากขาดการร่วมมือและความเชื่อมั่นจากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ กระบวนการจัดสายงาน พบว่า ผู้นิเทศขาดความรู้ในวิชาและมีภาระงานอื่นๆ ทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่อง การประเมินผลการนิเทศมีการใช้ข้อมูลจริงจากการติดตามการจัดการเรียนการสอนและทำการสรุปผล แต่ยังขาดการพัฒนาและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการเตรียมความพร้อมไม่เพียงพอ และขาดความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของผู้นิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ จริยาภรณ์ เรืองเสน (จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2561: 1) การศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าการวางแผนการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการขยายผลเผยแพร่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศ คือ ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศและกำกับกระบวนการตามแผน ผู้นิเทศควรใช้เทคนิคหลากหลายในการแก้ปัญหาและสนับสนุนการประเมินผลร่วมกัน พร้อมเผยแพร่ผลการนิเทศในหลายช่องทาง สอดคล้องกับ กาญจนา ชิตสิน (กาญจนา ชิตสิน, 2558: 98) ได้ศึกษาการจัดการงานนิเทศการสอนของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการงานนิเทศการสอน มีปัญหามากที่สุด กล่าวคือไม่มีการนำผลสรุปมาชี้แจงในที่ประชุมร่วมกัน ขาดความต่อเนื่องการนำผลไปแก้ไขหรือดำเนินการต่ออย่างมีความชัดเจน และมีการติดตามผลการแก้ไขปัญหาของครูไม่ต่อเนื่องข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง คือ ผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องมีการติดตามประเมินผลการแก้ไข ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายที่เอื้อต่อบุคคลและเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ กรองกาญจน์ สังข์ทอง (กรองกาญจน์ สังข์ทอง, 2565: ก) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศการสอนของสถานศึกษาในเครือข่ายชัยบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า สภาพการนิเทศการสอนของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศการสอนให้คณะครูทราบและแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน มีการจัดทำปฏิทินการนิเทศและแบบบันทึกการนิเทศชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งผู้นิเทศให้การดูแลช่วยเหลือ ชี้แนะและเทคนิควิธีการสอนต่างๆ ทำให้ผู้รับการนิเทศเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

2. แนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรยึดหลักสัปปุริสธรรม มีความจำเป็นต่อผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องยึดหลักสัปปุริสธรรมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพก่อนดำเนินการ 2) วางแผนการนิเทศ 3) กระบวนการจัดสายงาน 4) การปฏิบัติงานนิเทศ 5) สรุป ประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องมีหลักธรรมที่ยึดใช้ในการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ คือ หลักสัปปุริสธรรม ประกอบด้วย 1) อัมมัญญาตา (รู้หลักการวิธีการ) 2) อัตถัญญาตา (รู้เป้าหมาย) 3) อัตตัญญาตา (รู้ตนเองมีความรู้) 4) มัตตัญญาตา (รู้พอดีความเหมาะสม) 5) กาลัญญาตา (รู้เวลา) 6) ปริสสญญาตา (รู้บริบทชุมชนโรงเรียน) 7) ปุคคลัญญาตา (รู้บุคคลเข้าใจความแตกต่าง) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมจะต้องคำนึงถึงหลักการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง โดยผู้นิเทศต้องมีความรู้ ทักษะต่างๆ ในการนิเทศต้องสนับสนุน แนะนำและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องปฏิบัติหน้าที่การนิเทศอย่างตั้งใจ มีความเป็นธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เข้าใจความแตกต่างของบุคคล พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน สร้างความเมตตา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ใน ซึ่งสอดคล้องกับ ทศกร โนชัย (2559: ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน วังสมบุญวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 การดำเนินงาน นิเทศภายในโรงเรียนวังสมบุญวิทยาคมอยู่ในระดับปานกลางและต้องการการพัฒนาในหลายด้าน ได้แก่ การวางแผน การปรับปรุงแก้ไข การประเมินผล และการตรวจสอบการนิเทศ โดยในภาพรวมของการดำเนินงานในอนาคต ควรมุ่งเน้นการปรับปรุงการนิเทศและการตรวจสอบการดำเนินงาน การพัฒนาในด้านการประเมิน และการวางแผนการนิเทศที่สำคัญ คำแนะนำ คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและใช้เครื่องมือประเมินผลที่เชื่อถือได้ พร้อมทั้งช่วยครูปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ พาสนา ชลบุรพันธ์ (2560: ก) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการและนำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การนิเทศการสอนประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน และกลไกสนับสนุนการนิเทศการมี 3 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศ การการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

3. นำเสนอแนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

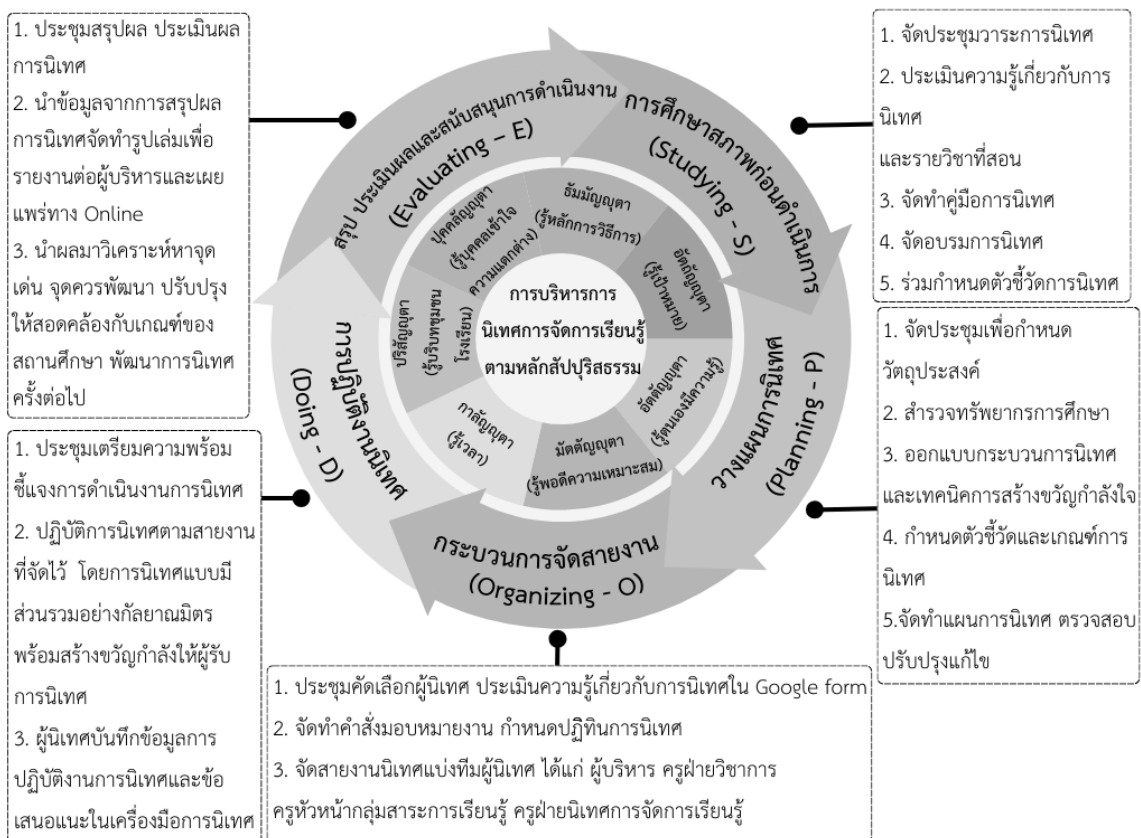
แนวทางการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรมของโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ ทุกองค์ประกอบ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีคุณธรรม เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

การบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรม จะต้องดำเนินงานนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการที่กำหนดไว้ โดยผู้นิเทศต้องมีความรู้ ทักษะต่างๆ ในการนิเทศ ต้องสนับสนุนสำรวจความพร้อมและความต้องการ แนะนำ สร้างขวัญกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศ พร้อมทั้งจัดสายงานเพื่อปฏิบัติงานนิเทศแล้วนำมาข้อมูลสรุปผลและประเมินผล ร่วมแสดงความคิดเห็นในการนิเทศครั้งต่อไป เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับ อนงค์ จันทร์หอม (2560: ก) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบล ยางหักอำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรี พบว่า 1) ควรมีการประเมินผลงานจากผู้ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) สำรวจความต้องการของครูในการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ตรงกับ ความต้องการและตรงเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ในโครงการ 3) ควรจัดระบบงานที่มีความสำคัญอย่างเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 4) ควรประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการ และความจำเป็นการใช้ทรัพยากรในแต่ละโครงการและสรุปเป็นมติของโรงเรียน และควรมีการจัดสรรทรัพยากร ให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม 5) ควรมีการประสานงานระหว่าง ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลาและกิจกรรมที่ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ 6) ควรมีการปรึกษาหารือในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติตามทางเลือกแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน ทิพวรรณ ถาวรโชติ (2564: ก) ศึกษารูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ ส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาดำเนินการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 เครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิผลของการนิเทศ และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่า ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้

จากการศึกษาการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงผลการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรมของโรงเรียนมัธยม
เทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1) สถานศึกษาควรมีนโยบายและแผนงานเฉพาะในการกำหนดแนวทางในการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้
- 1.2) สถานศึกษาควรมีแนวทางในการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้โรงเรียนในสังกัดได้นำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง
- 1.3) สถานศึกษาควรมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย
 - 2.1) ควรมีการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสัปปริสธรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
 - 2.2) ควรศึกษาเรื่องคู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักพุทธบูรณาการ
 - 2.3) ควรศึกษาเรื่องการบริหารการนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยเครือข่ายสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรองกาญจน์ สังข์ทอง. (2565). รูปแบบการนิเทศการสอนในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา
เครือข่ายชัยบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.
- กาญจนา ชิตสิน. (2558). การจัดการงานนิเทศการสอนของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการจัดการการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จริยาภรณ์ เรืองเสน. (2561). แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย
โอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารครุศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 3(6): 1-13.
- ทัศกร โนชัย. (2559). การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2550). *การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- พระอรรถวิทย์ อินทวิโส (เดชเถลิงไพร). (2559). ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดลำพูน. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาการ
บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พาสนา ชลบุรีพันธุ์. (2560). รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ
การคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. สาขาวิชา
การจัดการศึกษา, วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และไพศาล ชำนาญดี. (2559). การนิเทศการสอนครูผู้สอนโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย*. สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา, สำนัก
หอสมุดกลาง, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร. (2560). แนวทางการนิเทศการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้น
สรณะทางสาขาวิชาชีพด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียนต้นแบบการจัดทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *รายงานวิจัย*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.
- อนงค์ จันทรหอม. (2560). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ
จังหวัดราชบุรี. *การค้นคว้าอิสระหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.